

OBSAH

Předmluva /13

1. SOCIÁLNÍ ZÁKONODÁRSTVÍ A PROMĚNY MAJETKOVÝCH PRÁV

1.1 Ochrana nájemníků a bytová péče v ČSR – aspekty sociálního státu (normativní obraz) 1918–1948 (Ladislav Soukup) /16

1.1.1 Nájemné z bytů a bytových místností /17

1.1.2 Bytová péče – zabírání bytů a omezení stěhování obyvatel /30

1.1.3 Bytové předpisy z doby nesvobody /40

1.1.4 Bytová péče po druhé světové válce /41

Přílohy k podkapitole 1.1 /50

Literatura k podkapitole 1.1 /54

1.2 Zásahy do majetkových práv v českých zemích (národní správa, konfiskace, znárodnění a restituce) v období 1945–1948 a jejich reflexe v mezinárodních jednáních o tzv. „náhradových dohodách“ a v privatizačním a „restitučním zákonodárství“ po roce 1989 (Jan Kuklík) /54

1.2.1 Příprava restituce, konfiskace a znárodnění za druhé světové války a v roce 1945 /56

1.2.2 Další zásahy do majetkoprávních vztahů v letech 1946–1948 /79

1.2.3 Mezinárodněprávní souvislosti: reparace a náhradová jednání v letech 1946–1948 /83

1.2.4 Zásahy do vlastnických a majetkoprávních vztahů po Únoru 1948 /93

1.2.5 Náhradová jednání 1948–1982 /101

1.2.6 Restituce po roce 1989 (několik poznámek k základní právní úpravě) /113

Literatura k podkapitole 1.2 /120

2. ÚSTAVNĚPRÁVNÍ IMPULZY V PRÁVNÍM VÝVOJI VE 20. STOLETÍ

2.1 Počátky ústavněprávní ochrany v Evropě (Andrzej Dziadzio, přeložila Katarzyna Krzyżanková) /121

2.1.1 Ochrana ústavnosti v pojetí frankfurtského parlamentu /123

2.1.2 Role ústavněprávní kontroly v Německu /124

2.1.3 Rakouský Říšský soud – první ústavní soud v Evropě /126

Literatura k podkapitole 2.1 /130

- 2.2 Československé zákonodárství od 17. 11. 1989 do 31. 12. 1992 a jeho zásahy směřující do minulosti (Vladimír Kindl) /131
Literatura k podkapitole 2.2 /144
- 2.3 „Legalita“ autoritativních režimů ve 20. století (Petra Skřejpková) /145
Přílohy k podkapitole 2.3 /153
Literatura k podkapitole 2.3 /157
- 2.4 Možnosti a limity uplatnění referenda ve 20. století – zkušenosti první ČSR (Karolina Adamová) /157
- 2.4.1 Teorie a možnosti uplatnění referenda v druhé polovině 20. století /157
- 2.4.2 Referendum jako jeden z nástrojů přímé demokracie /161
- 2.4.3 Diskuse o právním zakotvení referenda v ústavním systému první Československé republiky /168
- 2.4.4 Kritické hodnocení uzákonění referenda v Ústavě ČSR z roku 1920 /174
Literatura k podkapitole 2.4 /176
- 2.5 K problematice současné interpretace americké ústavy (Radim Seltenreich) /177
Literatura k podkapitole 2.5 /188

3. K PROMĚNÁM ČESKOSLOVENSKÉ ÚSTAVNOSTI V 60. LETECH 20. STOLETÍ

- 3.1 České ideje federalismu 60. let 20. století – inspirace pro současnost (Karolina Adamová) /189
- 3.1.1 Demokratické a nedemokratické pojetí federalismu /189
- 3.1.2 Několik poznámek k problematice státoprávního uspořádání Československé republiky /191
- 3.1.3 Teoretické diskuse o ideji federalismu v Československu šedesátých let 20. století /193
- 3.1.4 Směrování k zániku federace /200
- 3.1.5 Federalismus a Evropa /201
Literatura k podkapitole 3.1 /203
- 3.2 Ústavní vývoj Československa 60. let a národnostní otázka (René Petráš) /204
- 3.2.1 Ústava z roku 1960 a složitá doba jejího vzniku /205
- 3.2.2 Národní a národnostní otázka na přelomu padesátých a šedesátých let /207
- 3.2.3 Národnostní politika a její právní úprava na počátku šedesátých let /211
- 3.2.4 Problémy národnostních menšin v šedesátých letech /214
- 3.2.5 Rok 1968 a národnostní otázka /219
- 3.2.6 Ústavní zákon č. 144/1968 Sb., o postavení národností /226
- 3.2.7 Závěry /227
Literatura k podkapitole 3.2 /229

4. STÁT A CÍRKEV V PRÁVNÍCH DĚJINÁCH

- 4.1 Zákon o církvích a náboženských společnostech a rozvoj českého konfesního práva na počátku 21. století (Jiří Rajmund Tretera) /230
- 4.1.1 Základní pojmy konfesního práva /230
- 4.1.2 Etapy konfesněprávního zákonodárství v českých zemích od osvícenství /235

4.1.3 Česká konfesněprávní legislativa v letech 1989–2002 /237

4.1.4 Zákonodárné změny od roku 2002 /243

Literatura k podkapitole 4.1 /249

4.2 Kmenové instituce církví a náboženských společností v USA a jejich právní postavení (Záboj Horák) /249

4.2.1 Historie právního postavení kmenových institucí církví /249

4.2.2 Kmenové instituce církví a jejich současné právní postavení /254

Zkratky k podkapitole 4.2 /282

Literatura k podkapitole 4.2 /283

5. ŘÍMSKOPRÁVNÍ KULTURA A JEJÍ SOUČASNÉ PŮSOBENÍ

5.1 Nové cesty a metody právní romanistiky (Michal Skřejpek) /285

Literatura k podkapitole 5.1 /300

5.2 Derelikce. Soustavné návraty římskoprávních prvků na příkladu jednoho institutu (David Falada) /300

Literatura k podkapitole 5.2 /311

5.3 Bona fides při vydržení věci (Petr Bělovský) /312

5.3.1 Vymezení pojmu bona fides /313

5.3.2 Initium possessionis a zásada mala fides superveniens /315

5.3.3 Bona fides v komparativním pohledu /316

5.3.4 Bona fides a error /318

5.3.5 Bona fides jako kritérium pro klasifikaci držby v československém právu /321

5.3.6 Řádné vydržení contra bonae fidei /324

Literatura k podkapitole 5.3 /326

PŘÍLOHY

Zahajovací projev rektora Univerzity Karlovy (Václav Hampl) /327

Projev předsedy Senátu Parlamentu České republiky (Přemysl Sobotka) /330

Projev předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (Miloslav Vlček) /332

Zpráva z mezinárodní konference „Nové jevy v právu na počátku 21. století“ (výňatek)

(Veronika Bílková, Petr Dobiáš, Martina Kubištová, Jiří Šouša, Jan Wintr) /335